

ACADEMIA ROMÂNĂ

**MIGRAȚII, POLITICI DE STAT
ȘI IDENTITĂȚI CULTURALE
ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC ȘI EUROPEAN**

Coordonator: Victor Spinei

volumul II

Germanii din România

Migrație și patrimoniu cultural după 1945

Editori:

Mathias Beer, Sorin Radu, Florian Kühner-Wielach

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

București, 2019

CUPRINS

Mathias BEER, Sorin RADU, Florian KÜHRER-WIELACH	
Cuvânt introductiv.....	11
Mathias BEER	
Emigrația minorităților germane din România după 1945.	
Premise, proces, consecințe.....	23
Remus Gabriel ANGHEL, Ovidiu OLTEAN	
Identități transnaționale și instituții ale minorităților etnice.	
Perspective din spațiul transnațional româno-german.....	47
James KORANYI	
Priviri secrete peste Cortina de Fier. O familie de germani	
din România în perioada Războiului Rece.....	73
Claudia SPIRIDON-ȘERBU	
Spațiul cultural german în Viscri după 1999, la intersecția	
dintre tradiție și înnoire.....	95
Hannelore BAIER, Ramona BESOIU, Sorin RADU	
Impactul migrației etnicilor germani din Transilvania asupra	
patrimoniului imaterial săsesc. Instituția „vecinătății” în	
localitățile de pe Valea Hârtibaciului.....	115
Andreea DUMITRU	
Germana vorbită în școlile din Transilvania în anul 2019.	
Un raport din activitatea didactică desfășurată la	
Colegiul Național „Samuel von Brukenthal”.....	147
Alois-Richard KOMMER	
Publicațiile de presă ale Asociațiilor etnicilor germani emigrați	
ca mediu de formare a identității acestora.....	159
Mariana HAUSLEITNER	
Lacune în istoriografie: asociațiile germanilor emigrați și	
național-socialismul la germanii din România.....	175

Hans-Christian MANER	
Istorie și memorie. Perspective ale literaturii regionale săsești cu privire la al Doilea Război Mondial.....	199
Cosmin BUDEANCĂ	
Migrație și transformări identitare la germanii din Transilvania în a doua jumătate a secolului XX.....	207
Cristian CERCEL	
Reprezentări ale germanilor și romilor în România post-1989: Celălalt cultural vs. Celălalt social.....	233
Gwénola SEBAUX	
Urmările emigrării – Despărțirea de unitatea culturală? Despre autopercepția diferită a etnicilor germani emigranți din România.....	257
Anton STERBLING	
Dinamica specifică și auto-dinamica emigrării germanilor din România. Consecințele de lungă durată asupra identității colective și a moștenirii culturale.....	269
<i>Lista autorilor</i>	295

INHALTSVERZEICHNIS

Mathias BEER, Sorin RADU, Florian KÜHRER-WIELACH	
Einführung.....	11
Mathias BEER	
Die Emigration der deutschen Bevölkerung aus Rumänien nach 1945. Voraussetzungen, Verlauf, Folgen.....	23
Remus Gabriel ANGHEL, Ovidiu OLTEAN	
Einrichtungen der ethnischen Minderheiten und transnationale Identitäten. Perspektiven aus dem transnationalen rumänisch-deutschen Raum.....	47
James KORANYI	
Heimliche Blicke über den Eisernen Vorhang. Eine rumäniendeutsche Familie während des Kalten Krieges.....	73
Claudia SPIRIDON-ŞERBU	
Der deutsche Kulturraum in Deutsch-Weißkirch nach 1999 am Schnittpunkt von Tradition und Neuerung.....	95
Hannelore BAIER, Rămona BESOIU, Sorin RADU	
Die Auswirkung der Migration der Deutschen aus Siebenbürgen auf das kulturelle Erbe der Sachsen. Fallbeispiele aus Gemeinden des Harbachtals.....	115
Andreea DUMITRU	
Siebenbürgisches Schuldeutsch im Jahr 2019 am Beispiel des Samuel-von-Brukenthal-Gymnasiums.....	147
Alois-Richard KOMMER	
Die landsmannschaftliche Presse als identitätsstiftendes Medium der ausgewanderten Rumäniendeutschen.....	159
Mariana HAUSLEITNER	
Lücken der Geschichtsschreibung. Landsmannschaften und NS-Geschichte der Rumäniendeutschen.....	175
Hans-Christian MANER	
Geschichte und Erinnerung. Perspektiven der siebenbürgisch-sächsischen Regionalliteratur auf den Zweiten Weltkrieg.....	199

Cosmin BUDEANCĂ
Migration und Veränderungen der Identität bei den Deutschen in
Siebenbürgen in der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts.....207

Cristian CERCEL
Soziale Repräsentationen der Deutschen und der Roma in Rumänien
nach 1989. Kulturelle Alterität versus soziale Alterität233

Gwénola SEBAUX
Aussiedlungsfolgen – Abschied von der kulturellen Einheit? Zu den
multiplen Verortungen von emigrierten Rumäniendeutschen.....257

Anton STERBLING
Zur spezifischen Dynamik und Eigendynamik der Aussiedlung der
Deutschen aus Rumänien und deren langfristige Folgen
für die kollektive Identität und das kulturelle Erbe.269

Liste der Autoren.....295

TABLE OF CONTENTS

Mathias BEER, Sorin RADU, Florian KÜHRER-WIELACH	
Introduction.....	11
Mathias BEER	
The Emigration of German Minorities from Romania after 1945.	
Prerequisites, Process, Consequences.....	23
Remus Gabriel ANGHEL, Ovidiu OLTEAN	
Transnational Identities and Institutions of Ethnic Minorities.	
Reflections on the Romanian-German Transnational Space.....	47
James KORANYI	
Iron Curtain Twitchers.	
A Romanian German Family during the Cold War.....	73
Claudia SPIRIDON-ȘERBU	
The German Cultural Framework in Viscri after 1999, at the	
Crossroads between Tradition and Renewal.....	95
Hannelore BAIER, Ramona BESOIU, Sorin RADU	
The Impact of the Migration of German Ethnic Population from	
Transylvania on the Intangible Saxon Heritage. The Institution of	
“Neighbourhood” (“vecinătate”) in the Villages along the	
Hârtibaciu Valley.....	115
Andreea DUMITRU	
Particularities of the German Language spoken in Transylvania’s Schools	
in 2019. A Report based on the Didactic Activities developed at	
National College “Samuel von Brukenthal”	147
Alois-Richard KOMMER	
Press Publications of the Associations of Emigrated German	
Ethnics – a Means of Developing their Identity.....	159
Mariana HAUSLEITNER	
Loopholes of Historiography: the Associations of Emigrated	
German Ethnics and the National Socialism	
of the Germans in Romania.....	175

Hans-Christian MANER	
History and Memory. Approaches to World War II in the Regional Saxon Literature.....	199
Cosmin BUDEANĂ	
Migration and Identity Change in the Case of Germans from Transylvania in the Second Half of the 20 th Century.....	207
Cristian CERCEL	
German and Roma Population in Post-1989 Romania: Cultural Otherness vs. Social Otherness.....	233
Gwénola SEBAUX	
Consequences of Emigration – Leaving Cultural Unity behind? On the Different Self-perceptions of Emigrated German Ethnics of Romania.....	257
Anton STERBLING	
On the Specific Dynamics and Momentum of the Germans' Relocation from Romania and their Long-term Consequences for the Collective Identity and Cultural Heritage.....	269
<i>List of authors</i>	295